

SLOVENE

Štev. 130. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
11.—12. ure dopoldne.
Kopirski se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 10. junija 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravnishkega telefona št. 188.

Banffy redivivus.

Včeraj se jo zopet zbrala ogrska poslanska zbornica, da se loti proračuna, ki si ga avstrijska vlada brez težav dovoljuje s § 14. V zbornico zopet stopi baron Banffy, ki je že nad tri leta krmaril ogrsko ladjo in zadnja štiri leta na svojem posestvu koval nove načrte, nove programe. Na političen oder je zopet stopil mož, ki utegne grofu Tiszi napraviti še marsikatero neprijetno uro. Izvoljen je bil v Segedinu proti vladnemu kandidatu Ronayu, torej v okraju, ki je bila stara trdnjava Tiszove družine. Banffyjeva zmaga je presenetila vladne kroge, kar utegne biti slabo znamenje za vlado, ki itak v svoji stranki nima mnogo odkritih prijateljev.

Ogrski ministrski predsedniki navadno padajo zopet v vladni tabor, kjer so vedno vrata odprta za ekselence. Ko je odstopil stari Koloman Tisza, sprejeli so ga voditelji liberalne stranke z odprtimi rokami zopet v svojo sredo. Z istim navdušenjem so pozdravili Szella, ko je sedež min. predsednika prepustil grofu Khuenu. Baron Banffy pa se vrača na politični oder kot secesionist, kot nasprotnik vlade in večine, kateri je bil še pred kratkimi leti načelnik in voditelj.

Baron Banffy je l. 1896. zlezal na konja. Smejali so se mu in ga pomilovali, a nad tri leta je spretno držal vajete in pestil opozicijo. Njegova naloga je bila, da zagovarja carinsko zvezo z Avstrijo in vzdrži avstro-ogrsko nagodbo. To nalogo je izvrševal spretnjeje, nego je bilo vseh tedanjih avstrijski vladi.

Danes pa je baron Banffy drug mož. Kar je preje hvalil, to danes graja. Zahteva namreč od Avstrije ločeno, posebno ogrsko carinsko ozemlje, madjarsko armado in diplomacijo, madjarski kraljevi dvor v Budimpešti. Morda si baron Banffy sam ni na jasnem, ali je Ogrska že zrela za samostojnost, a to ga ne skrbi, on hoče biti zopet voditelj, ako ne večine, pa vsaj manjšine.

Njegova volja je močnejša, nego trezen premislek, in njegova močna individualnost premaga vse dvome in pomisleke. Premagal je samega sebe, prelevil se je in stopil pred javnost z novo zastavo, ki nosi napis: Samostojna Ogrska!

Nova metla dobro pometa in novi programi vlečejo in mičejo. Sicer pa je Banffyjev program toliko star, kakor Košutova opozicija. Ta program je mamil Madjare že ob času, ko baron Banffy ni znal podpisati svojega »slavnega« primka.

Ravno to dejstvo pa daje njegovi izvolitvi v središču Alfölda tem večji pomen. — Baron Banffy ima več prijateljev v vladni stranki, ki že nekaj let leze narazen. Opozicijske stranke pa komaj čakajo moža, da jih združi v boju proti vladi, katera nima nikjer posebne zaslombe. Sedaj je pa še naučni minister Berzeviczy storil to nerodnost, da se hoče proslaviti z novim večnim načrtom, ki je razburil vse nemadjarske narodnosti in veroizpovedanja. Vlada namreč hoče imeti popolnoma madjarske in medverske, to je brezverske šole.

V teh razmerah ima Banffy gradiva dovolj, s katerim more basati svoje topove proti vladi. Pač se tolažijo v vladnem ta-

boru, da je baron Banffy slab govornik in da v treh mesetih doigra v parlamentu svojo vlogo. Morda, a morda tudi ne, ker na Ogrskem niso vedno najmodrejši na površju, marveč oni, ki imajo močne komolce in vedo, kaj hočejo. In tak je baron Banffy, to je pokazal za časa svoje vlade. V sredstvih ni izbirlčen, v boju predrzen in brezoziren, zato ima mnogo upanja, da se okoli njega zbere razcepljena in oplašena opozicija. Politični boji med Banffyjem in liberalno stranko bodo za dualizem. In to je ravno žalostno, da sedaj proti zvezi z Avstrijo, proti celokupni državi nastopa mož, ki je svoj čas smel vse početi in uporabljati vsa sredstva najgrše korupcije, da je branil dualizem. Grof Tisza je itak že zadnja opora dualizma. Tako je mogoče, da baron Banffy odstrani to zadnjo oporo. Vprašanje je le: ali zidovje ne pade na madjarske glave?

Rusko-japonska vojska.

Včeraj je bila razširjena v Londonu vest, da je Port Artur padel. Skoro se je pokazalo, da je to zopet angleška raca. Trdnjave, kakor je Port Artur, se ne zavzamejo v štirih dneh. Nemška armada je bila leta 1870. vsaj tako izvežbana, kakor japonska, in vendar je morala Strassburg oblegati skoro en mesec. Ker se vest o tako zgodnjem padcu Port Arturja ni potrdila, poročajo sedaj angleški listi iz Odese, da so ruski vojaški krogi mnenja, da bo Port Artur padel tekom dveh tednov in da bo glavno vlogo pri tem imelo izbornojaponsko topničarstvo. Rusi bi imeli tako škode najmanj 25 milijonov funtov. To »mnenje« je skoro gotovo tudi angleška želja, kajti 50.000 Rusov brani Port Artur v okrožju 19 km. (ne 90 km., kakor je bilo včeraj poročano).

Japonci res z vso silo naskakujejo Port Artur. Ta hitrica je utemeljena v tem, da niso hoteli čakati, da bi jih Kuropatkin prisilil, razdeliti njihove sile. Kaj bo sedaj storil Kuropatkin, se ne poroča. Petrogradski dopisnik »Daily News« pravi, da je Stakelbergov oddelek, ki ima namen, napraviti zagodzo med Kurokijevo in Okovo armado, Kuropatkin jako pomnožil, ker dobiva sedaj vsak dan številne čete iz Rusije. Ta dopisnik pravi, da ima Stakelberg sedaj na razpolago 30 do 40 tisoč mož.

Iz Čifu pa poročajo, da se je Kuropatkin s svojim štabom zopet vrnil v glavnotaborščice v Liaojan. Morda je ta vest v zvezi s poročilom, ki je prišlo iz Niučvana v Sangaj in ki pravi, da je bila v soboto brigada generala Stakelberga pri Vafankovu poražena ter da se je Stakelberg umaknil v Dašičao 60 km. južno od Liaojana.

Iz Liaojana pa poročajo: Japonci so po boju pri Vafankovu zapustili svoje pozicije v gorah ter so odpeljali tudi svoje topove proti Kinčovu. Sovražne konjenice ni nikjer. Japonci koncentrirajo te svoje moči pri Kinčovu, kjer bo skoro gotovo vroč boj.

Kedaj in kako bo Kuropatkin sam prišel z ofenzivo, pač nihče ne vé. Skoro se bo videlo, ako so Japonci imeli prav, da tako hite s naskoki na Port Artur in ako jih ni Kuropatkin zapeljal do nepremišljenih dejanj, da še bolj oslabi njihovo moč.

Na cesti med Motienskimi gorami in japonskimi pozicijami so neprestani boji. Rusi ondi uspešno delujejo s svojim konjeništvom. Skupno bodo ruski kozaki v takih posameznih praskah pobili več Japoncev, kakor bi jih padlo v kaki veliki bitki. Sai-

maci, katero so imeli Japonci že zasedeno, imajo zopet Rusi v rokah.

Neka vest, ki je došla nekemu američkemu listu, pa pravi, da se ruski konjeniki med Fenvandenom in Takušanom umikajo. To je popolnoma umevno, in le čudno je, da so bili ruski konjeniki sedaj še vedno okolu Takušana. To priča o veliki predrznosti ruskih kozakov.

Iz Petrograda poročajo o zmagi generala Samsanova nad nekim oddelkom Okuve armade, iz česar sledi, da Rusi vendar še vedno nadlegujejo generala Oka za hrptom. V tem boju so se Japonci umaknili in pustili na mestu 60 mrtvih in 150 ranjencev. Rusi so imeli 1 mrtveca in 15 ranjencev. Napad so Rusi očitno izvršili iz kake zasede.

Razni berlinski listi sedaj odločno trdijo, da je cardal Kuropatkinu popolnoma prostoročno. Nekateri listi opozarjajo na to, da se koncem junija začne v Mandžuriji deževna doba, ki bi prodiranje proti jugu jako otežkočila, dočim bodo Japonci lahko nadaljevali z obleganjem Port Arturja. Isti listi pravijo, da se bodo praskе s kozaki in japonskimi prednjimi stražami nadaljevale, veliki odločilni dogodki pa da bodo odloženi za dva meseca.

Velezanimivo poročilo ima »Berliner Tagblatt« iz Petrograda: O bitki pri Kinčovu pravi, da bi morali Rusi tri dni pred bitko odpeljati topove, ako bi jih hoteli rešiti. Rusi dobro vedo, kaj delajo. Kuropatkin se pri svojih načrtih ne more ozirati na to, da je v Rusiji in izven Rusije mnogo ljudi, ki že obupavajo nad rusko vojno srečo. Ti ljudje so, ki ga vidijo na čelu velike armade hiteti na pomoč Port Arturju in ki pravijo, da bo pustil ozadje za seboj prosto. Kuropatkin je še v Liaojanu, ker dobro vé, koliko je vredna moderna trdnjava, če tudi japonski višji poveljnik angleške poročevalce povabi, naj bodo osebno navzoči pri naskoku. Vojaški krogi zagotavljajo, da se taka trdnjava lahko vzdrži štiri mesece, če je tudi nasprotnik pripravljen za največje žrtve. V takih razmerah se lahko vidi, zakaj Kuropatkin z glavno svojo močjo ne prodira proti jugu, kajti zmaga nad Kurokijem bi Port Arturj oprostila, ne da bi trdnjava v Port Arturju sovražniku pokazala svojo silo. Za odločilni udarec Japoncem je sedaj Kuropatkin dovolj močan, ker je četrti sibirski armadni voj prišel v Liaojan, vendar pred zvršetkom deževne perijode, med katero dobi še dva armadna kora, ne bo prešel v pravo ofenzivo, ker se boji za zdravje svojih čet. Toliko časa bodo vsi, ki so že zdvomili, morali še potrpeti. Njihovo nezaupanje bo končno Kuropatkin sijajno pobil.

Dopisnik »Ruskoje Slovo« poroča, da se je pri Kauših potopilo več japonskih parnikov z živili in vojnimi potrebščinami.

Rusi so nabrali doslej osem milijonov rubljev prostovoljnih darov za brodovje. »Novoje Vremja« pravi, naj se v ta namen ustanovi posebno društvo in naj se japonske luke zapre z minami.

Železnica okolu Bajkalskega jezera bo gotova že meseca avgusta. To velikansko delo bodo torej Rusi storili v tako kratkem času, da tega nihče izven Rusije ni pričakoval.

London, 9. junija. Brzobjav med Japonsko in Korejo pretrgan. Tako torej nimajo pred Port Arturjem stoječi Japonci nobene brzobjavne zveze. V Londonu so radi tega zelo razburjeni, ker ne morejo dobiti japonskih poročil. Vojaški sodrujnik jutranjih listov pravijo, da ako Japonci ne bodo delovali prehitro, se lahko polaste trdnjave s skrbno pripravljenim streljanjem z relativno majhnimi

žrtvami. Ako pa se hočejo Japonci bitro polastiti trdnjave, jih bo to stalo zelo mnogo žrtev.

Čifu, 9. junija. Kakor poročajo Kitajci, so zunanje utrdbe Port Arturja zelo, notranje le malo poškodovane. Mnogo poslopij v mestu je razrušenih. Poročilo, da so v luki le tri ladje, izvira skoro gotovo iz tega, ker so najbrž nekatere ladje v zunanji luki pri Tigerskem poluotoku.

Pariz, 9. junija. »Echo de Paris« poroča iz Petrograda: V vojaških krogih so osupnjeni nad neko včeraj iz Port Arturja od admirala Withöfta došlo brzobjavko.

London, 9. junija. Iz Čifu se brzobjavili: Včeraj je došlo sem več kitajskih ladij, da nakupujejo živila za Japonce. Te so poročale, da se vrši že več dni streljanje med Daljnem in Port Arturjem. Gotovo je bilo na morju več spopadov. V nedeljo je baje dvanajst japonskih vojnih ladij napadlo Port Artur ter ta napad dvanajstkrat ponovilo. V ponedeljek se je obstreljevanje zopet pričelo.

Za hrptom generala Oku.

»Rus. Slovo« priobčuje zelo zanimive podatke iz peresa Nemiroviča Dančenka o gibanju ruskih oddelkov in njihovih praskah z japonskimi oddelki za hrptom gen. Oku, ki zapoveduje japonskim četam pred Port Arturjem. Iz podatkov izhaja:

Prebivalstvo je zelo prijazno Rusom. Isto nadzoruje popraviljanje železniške proge in dovaža krmo. Japonske patrolje na konjih se razpršavajo pred ruskimi in ne vprejemljejo boja, ako so moči na obeh straneh jednake. Le če so v premoči in če imajo seboj tudi pehoto, se spuščajo v boj. Japonci ne umejo voditi svojih konj. V begu padajo čisto s konja in ga jednostavno zapuščajo. Rusi vspostavljajo brzobjavne zveze in železno cesto. O boju, ki je bil dne 30. maja vzhodno od Vafankova posnemljemo: Močni konjeniški oddelki Japoncev so hoteli ravno izvesti odločilni naskok na Ruse, ki so bili v veliki manjšini, a so že 21 dnij nadlegovali one japonske oddelke. V tem pa je pridrtil v divjem diru en konjeniški oddelek generala Samsanova z eno baterijo, zmogši zapreke tal. Rusi so se spustili v boj z neopisnim srdom. Japonski častniki so na svojem begu sezuli čevlje, da so mogli bolj teči! Kozaki pa so pobirali čevlje in so jih kazali ob splošnem krohotu.

To smo zabeležili sosebno radi tega, da pokažemo, koliko je resnice na tistih slavospevih o neustrašnosti Japoncev tudi pred licem smrti, da pokažemo koliko je tudi Japoncev, in celo častnikov, ki — bosí beže pred smrtjo!

Opis Amerikanca o položaju v Port Arturju.

Iz Londona poročajo: Brat ameriškega konzula v Moskvi, Smith, je dospel v Petrograd iz Port Arturja, kjer je bil radi raznih poslov. On je prepričan, da Port Artur nikdar ne pade, ako ne bodo žrtvovali Japonci na tisoče ljudi. »Ko sem odpotoval« je rekel Mr. Smith, »so imeli Rusi v Port Arturju 38.000 mož. Vse višine v okolici so bile močno utrjene z vso vojno umetnostjo in previdene s topovi. Nekega dne sem naštel 300 do 400 topov. Po pričetku vojne sta služili oklopnjači »Retvizan« in »Cesarevič« kakor plavajoči utrdbi za obrambo vhoda v pristanišče. Rusi so imeli bogate zaloge za 4 in pol leta. Železnica je imela težko nalogo radi prevažanja in je storila svojo dolžnost, dokler je bilo možno. Na potovanju v Petrograd nismo mogli dobiti vozov I. in II. razreda ter smo morali potovati v III. razredu z zamazanimi Kitajci. Bili so tako ostudni, da smo morali v Irkutsku prestopiti v drug voz. Ta opis položaja v Port Arturju se ne ujema z novej-

šimi poročili iz kitajskih, japonskih in angleških virov o položaju v Port Arturu.

Japonski poizkusi.

Berolin, 9. junija. Iz Petrograda poročajo: Iz Liaojana se brzojavlja, da so 7. t. m. križale med Inkovom in Kajčovom tri japonske bojne ladje. Kmalu pa se je pomnožilo njihovo število na sedem, med njimi dve križarici in ena oklopnica, ostale pa so bile prevozne ladje. Ob 3. uri so se približale ladje obali ter streljale na stražo ob obrežju. Kanonada je trajala neprenehoma do 6. ure, toda ni napravila nobene škode. Nato so odplule ladje na odprto morje ter križale nasproti Kajčovu.

Petrograd, 9. junija. Ruski brzojavni agenturi se poroča iz Mukdena, da 10 japonskih ladij strelja na obalo med Sjure čenom in Kaičevom.

Roparske tolpe na Kitajskem.

Honkon, 9. junija. Francozi mobilizujejo na meji Tonkina in kitajske pokrajine Kvasi 10 000 mož. Kvasijski podkralj je brzojavil o tem v Pekin in dobil od tam povelje, naj se zavaruje proti vsakemu francoskemu napadu. Francozi trdijo, da bočeje s tem le ščititi trgovino pred roparskimi tolpmi. Ker je po Kitajskem vse polno roparskih tolp, vlada v mnogih kitajskih pokrajin popolen nemir. Pekinska vlada teh roparskih tolp ne more krotiti.

O velikem knezu Cirilu.

Iz dvorskih krogov v Petrogradu prihaja vest, da veliki knez Ciril za časa katastrofe „Petropavlovska“ sploh ni bil na tej bojni ladji. Veliki knez Ciril je bil na neki mali ladji, ki se je vsled eksplozije prevrnila. Knez je padel v vodo ter se rešil s plavanjem.

Japonski vrhovni poveljnik.

Maršal Yamagata Aritomo je bil 1838 leta rojen v istem japonskem okraju, kakor mnogoimenovani velezaslužni marki Ito. Tudi on je sin nekega vazala ter se je 1868 boril na cesarjevi strani. Po tej vojski je potoval po Evropi in Ameriki. Ravno ko se je vračal domov, dobil je obvestilo o izbruhu nemško francoske vojske. Srčno rad bi se vrnil v Evropo ter na francoski strani študiral razvoj vojske, toda dobil je cesarjevo povelje, naj se nemudoma vrne v domovino. L. 1872. je bil že generalni poročnik, leto pozneje pa vojni minister. Kar je nameraval marki Ito, to je izvršil Yamagata. Reorganizoval je namreč popolnoma japonsko armado, kateri je tudi dvakrat poveljeval. Prvikrat l. 1877. za časa vataje Sadžume-Ciana, drugič pa 1894 kot poveljnik armade v Mandžuriji. Med tem časom je bil poveljnik cesarjeve telesne straže in šef generalnega štaba, minister notranjih zadev (1885) in ministrski predsednik (1889 do 1891). Po zmagonosni kitajsko-japonski vojni je dobil naslov japonski »Moltke«. Yamagata je neutrudljivo delaven ter dela do 16 ur na dan.

Bitke na morju?

Berolin, 9. junija. Neko poročilo, ki je prišlo iz Liaojana v Petrograd, pravi, da se je bila 8. t. mes. v Pečilskem zalivu nova pomorska bitka, v kateri se je potopila neka japonska oklopnica. Podrobnosti še ni.

London, 9. junija. Poročilo, da se je vladivostško in portartursko brodogojstvo združilo in da se je vnela pomorska bitka, v kateri so bili Japonci pobiti ter izgubili štiri velike ladje, je neresnično.

Petrograd, 9. junija. Čuje se, da so tri oklopnice, katere je Rusija kupila od Čile, priplule v Vladivostok.

Čunguzi.

Berolin, 9. junija. Iz Tokia se poroča „Lokalanzeiger“: Čunguške tolpe na konjih zelo vznemirjajo Ruse v Mandžuriji. 2000 Čunguzov napada železniške postaje med Mukdenom in Liaojanom. Misli se, da je Kuropatkinovo zopetno odpotovanje proti Liaojanu s tem v zvezi. Aleksejev je zapovedal ruskemu poslaniku v Pekinu, naj zahteva od kitajske vlade, da zatre te roparske tolpe.

Rusko brodogojstvo skozi Dardanele.

Carigrad, 9. junija. Dasiravno se uradno zanikuje, da bi ruska vlada skušala pregovoriti turško vlado, da dovoli ruskemu črnomořskemu brodogojstvu prost prevoz skozi Dardanele, se vendar ta vest še vzdržuje. Sultan je baje voljan, izpolniti ruski vladi to željo, toda le pod pogojem, da pregovori prej ostale velesile za ta predlog.

Japonski pogoji.

London, 9. junija. V Tokiju že razpravljajo o zahtevah Japonske, ako zmaga v boju. Ministrski predsednik Kačura je rekel včeraj, da Japonska nikakor ne namerava povedati svojega ozemlja. Radi Mandžurije bo Japonska stavila pogoje, ki bodo koristili trgovini vseh narodov.

Protislovanski Poljaki.

Lvov, 9. junija. Poljski dijaki so, ne da bi počakali potrdila o padcu Port Ar-

turja, priredili veliko protirusko demonstracijo pred ruskim konzulatom. Nekateri govorniki so proslavljali Japonce.

General Oku težko ranjen.

Berolin, 9. junija. Petrograjski „Novosti“ poročajo, da je prišlo od Kuropatkinu poročilo, da je bil pri nekem izpadu portarturske posadke japonski general Oku težko ranjen. Vest, da bi bil vjet japonski general Kuroki, ni resnična, pač pa je Kuroki zelo bolehen ter ga morajo prenašati v nosilnici.

Kuroki obkoljen?

Petrograd, 8. junija. Neka uradna (?) brzojavka iz Harbina na ruske državno banko se glasi: „Papirje držite, kajti Kuroki je obkoljen“.

Kuropatkin proti predragemu mesarju.

Kuropatkin je zapovedal »kralja mesarjev« in milijonarja Logonckega v Citi aretirati in odpeljati po odgonu v Tobolsk, kjer bo ostal do konca vojske pod policijskim nadzorstvom. Kuropatkin je to storil, ker je ta bogati podjetnik svojevoljno silno dražil meso. Kuropatkin je dalje zapovedal, naj vojaške oblasti onim podjetnikom, ki preveč dražijo živila, ista kar odzamejo in jih prodajo prebivalstvu po zmernih cenah.

Kitajsko-japonska zveza?

„Daily Express“ poroča iz Tientsina, da so Japonci, ko so zasedli Daljni, poleg japonske zastave obesili tudi kitajsko.

Kitajcem prepovedano zapustiti Port Artur.

Berolin, 8. junija. Iz Tokia se poroča, da Rusi branijo Kitajcem iti iz Port Arturja, ker so prepričani, da je mnogo Kitajcev prelomilo dano obljubo in so izdali Japoncem važne tajnosti. Zaliv taljenski je zdaj popolnoma prost min, ker je kitajski mornar, ki je bil v ruski službi, Japoncem izdal, kje so nastavljene ruske mine. Japonci so vse te mine naredili neškodljive.

Češki deželni zbor.

Dr. Bärnreither je odpotoval v družbi z bivšim tirolskim namestnikom grofom Merfeldtom v Ameriko. Časniške vesti, da bode dr. Bärnreither vodil pravna pogajanja v češkem deželnem zboru, se niso uresničile. Razum dr. Bärnreitherja in obolelega kneza Fürstenberga tudi princ Rohan ne bode za časa zasedanja češkega deželnega zbora v Pragi.

„Narodni Listy“ poročajo, da nemški poslanci še niso sklicali obstrukcijskega odseka, ker se boje, da se nemški veleposestniki ne bodo udeležili obstrukcije.

„Radikalni Listy“, glasilo poslanca dr. Bakse, pozivljajo ljudstvo, naj nastopi proti napovedani nemški obstrukciji. — Mladochi trde, da je češka obstrukcija na Dunaju zato brezuspešna, ker nimajo za seboj Čehi ulice, tako je nimajo Nemci v Pragi. Zato je odločnost proti Nemcem opravičena.

Baksa je rekel, da se Čehi ne smejo odreči tudi sili, ako se gre za to, da premagajo Nemce.

Obravnave o trgovskih pogodbah.

Zastopniki trgovskega ministristva so došli danes zopet v Berolin. Obravnave, ki se tičejo vprašanja o policijskih odredbah glede okužene živine, so prekinjene. Avstrija želi, da bi Nemčija ne ovirala uvoza živine iz Avstrije. Pri teh obravnavah so se pokazale zato težkoče, ker pritisakajo kmečki krogi na obravnavo o tem vprašanju, in nemški poverjeniki nočejo sprejeti avstrijskih zahtev. Obravnave o trgovski pogodbi z Italijo se prično 15. junija.

Obče volitve za italijansko zbornico

se vrše v prvi polovici meseca novembra t. l. Volilni boj utegne biti zanimiv, če dovoli papež katoliškim volilcem, da se udeleže volitev.

Wolf pred sodiščem.

Dne 9. t. m. se je vršila zadnja sodnijska razprava o tožbi Matilde Wolf proti njenemu soprogu. Sodišče je obsodilo Wolfa, da mora svoji soprogi od 1. maja tega leta prirediti, plačati vsak mesec 60 kron.

Z Balkana.

Kakor poročajo „Narodni Listy“, so v Nišu zasledili med častniki zaroto, katera je bila naperjena proti zarotnikom, lanskim morilcem kralja Aleksandra. Vojni minister se je podal sam v Niš, da preišče zadevo.

Srbska vlada je naročila, kakor poroča „list „Stampe“, 80 brzostrelnih topov. V ta namen je najela posojilo pri otomanski banki v Parizu.

Zadušnico za umorjeno srbsko kraljevo dvojico kakor tudi za brata rajnke kraljice Drage v cerkvi sv. Marka je že srbska vlada dovolila. Zastopnik kraljice

Drage je pa izjavil, da ne more pripustiti zadušnice za bralja Aleksandra v isti cerkvi, v kateri se bode vršila zadušnica tudi za brata Lunjevca, in je prosil dovoljenja, da bi smela biti zadušnica za rajnkega kralja v katedrali. Ker vlada tega ni dovolila, ne bode kraljica Natalija zastopana pri zadušnici za svojega sina.

Deputacija beguncev iz Drinopolja je izročila diplomatskim zastopnikom v Scfiji spomenico, v kateri je obrazložen položaj beguncev, in zahteva, da naj bodo v komisiji za povrnitev beguncev v domovino zastopane tudi velevlasti in sicer konsuli, pod katerih nadzorstvom naj bi se vračali begunci v svojo domovino. Diplomatski zastopniki so odgovorili, da bodo določne vlade proučile zahteve v spomenici. Člane deputacije je sprejel tudi v navzočnosti bolgarskega min. predsednika bolgarski minister za notranje zadeve, ki je obljubil pri velevlastih posredovati v prilog beguncem.

Neodvisni bolgarski list „Deu“ poroča, da je pri vseh večjih bolgarskih poštinih uradih uveden »črni kabinet«, kateri ima nalogo pregledati vso korespondenco makedonskih upornikov.

Zastopniki velevlastij zahtevajo, da naj še nadalje pri reformah v Makedoniji posredujejo konzuli. Turške oblasti skušajo to zadnji čas prepričati, češ, da imajo le civilni agenti pravico posredovati. Tudi zahtevajo velevlasti prepis turške pogodbe z otomansko banko o letnem proračunu makedonskega orožništva.

Turška vlada je odklonila predlog Grške, da naj bi v preporočnem vprašanju glede obrtnega davka sklepalo razsodišče velevlastij, ker Turčija ne more pogrešati svote 150.000 funtov, katero plačujejo na Turškem Grki kot obrtni davek.

Nemški cesar in ruski vojni načrt.

Nemški listi poročajo, da je cesar Viljem povzročil po boju pri Kinčovu v sporazumu s svojim generalnim štabom premembo ruskega bojnega načrta.

Svetoval je po teh poročilih carju, da naj se stori vse za rešitev Port Arturja, ker bi bil padeč Port Arturja moralna zaušnica celi Evropi.

Car je nato zapovedal, da naj Kuropatkin pohiti Port Arturju v pomoč. To vest je prvi pričel »N. Wr. J.«, ki pa ne prinaša vedno resničnih vestij. Ako bi bilo nemškemu cesarju toliko na tem, da ne pade Port Artur, bi lahko posredoval s svojo armado in mornarico v prilog Rusije. Trozvezne države bi mu gotovo ne stavile nikakih zaprek, najmanj pa že z Rusijo itak zvezana — Francija.

Pokret za finančno samostalnost.

Iz Zagreba, 9. junija.

V Zagrebu je že od nedelje prav živahno. Vsak dan imamo malo demonstracijo za finančno samostalnost. V nedeljo so se začeli namreč iznovič dogovori obeh regnikolarnih deputacij v Budimpešti. Hrvatska opozicija je bila sploh proti novim dogovorom, ker se vidi iz obnašanja Mažarov nasproti Hrvatom, da se ne more računati na pravično nagodbo. A če je bilo do zdaj še sploh kaj dvoma o nakanah mažarskih, ga je popolnoma odstranila znamenita knjiga B. Karlovića, v kateri je jasno dokazano, kako nerakono ravna Mažari pri hrvatskih užitninskih davkih. Ta knjiga se zdaj po Hrvatskem mnogo čita, a v kratkem izide tudi nemški in mažarski prevod. Morete si misliti, kako je delovala knjiga na vse sloje prebivalstva, ko je v njej dokazano, da dobiva Hrvatska vsako leto čez 31 milijonov kron premalo od svojih dohodkov. Če se je že poprej govorilo in na skupščinah razpravljalo o samostalnosti hrvaških financ, je postalo to zdaj še bolj aktualno, in vseučilišna mladež je bila prva, ki se je iznovič lotila tega problema. Na dveh sestankih se je o tem dogovarjala, kaj se ima vse storiti, da se začne iznovič resnobi pokret v to svrhu. Treba bo novih skupščin. Za prihodnjo nedeljo se ima sklicati meeting, na katerem naj bi sodelovali vsi prebivalci brez razlike strank. Vseučilišni dijaki so sedanjí resnobi položaj prav dobro razumeli, ter se zedinili vsi v en zbor. Tako bi moralo storiti tudi meščanstvo. Tukaj se ne gre za politično strankarstvo, nego za gmetno stanje nas vseh. Če Mažari vsako leto izčemo iz Hrvaške na milijone dohodkov, boli to nas vse brez razlike, zato je neobhodno, da se temu upremo vsi. Le kadar bodo imeli Mažari nas vse proti sebi, potem je mogoče, da se v tem pogledu kaj spremeni. Da probude dijaki tudi med širjem občinstvom zanimanje za to stvar, so priredili tudi obhode po mestu z narodno trobojnico in s pločami z napisi »finančna samostalnost«. Prepevali so narodne pesmi, posebno pred Jeladiče vim spomenikom in na Markovem trgu pred bansko palačo.

Ti sprevodi so se dovršili vselej brez kakega izgreda, ker se redarstvo ni nikjer vmešavalo. Dijaki so pač storili svojo dolžnost, meščanstvo pa ne. Ko sva gledala s

prijateljem demonstrante, pravi le-ta: »Kaj pomaga, če vpijejo ti le, meščani pa, ki no-sijo vsa bremena, molče. Ko bi tako kričali židje, ki so pri nas že gospodarji, bi jih v Budimpešti gotovo ušlišali.« Zagrebško meščanstvo pa je pokazalo še ravno tisti dan, ko je bila demonstracija na Markovem trgu, da se sramotno umiče vsem odločilnim narodnim izjavam. Ravno tisti dan je bila sednica mestnega zastopstva. Ko je opozicija predložila nujni predlog, da se zastopstvo izjavi za finančno samostalnost Hrvaške, je večina dokazovala, da bi moglo kaj takega le škoditi, ne pa koristiti Hrvatom; za nagodbo naj poskrbi regnikolarna deputacija, ne pa mestno zastopstvo. A ko je nato komaj dobil besedo opozicionalec Gašparović ter v svojem govoru udaril na hrvaškega ministra Čeba ter zahteval, da se mu izreče nezapuščena, je nastala med mažaroni taka panika, da so kar sbežali vkup z županom. Tako je mažaronstvo povsod brez vsakega ponosa.

In s takimi življi se ne da nič storiti. Kako nestalne so zveze takozvanih srbskih vseučilišnikov s hrvaškimi naprednjaškimi dijaki, se je pokazalo že pri tej priložnosti. Stvar, radi katere so se združili vsi hrvaški vseučilišniki, vendar ni politična. Boj za gmetni napredek nam mora biti vendar vsem enaka dolžnost. Toda srbski dijaki so drugega mnenja. Ker so se Starševićanci, nasprotniki Srbov, zedinili z naprednjaki, s katerimi so se do zdaj družili Srbi, mora po njihovem mnenju v tem važnem trenutku to prijateljstvo prenehati. Srbi mislijo, da ne morejo biti v družbi vseh zedinjenih Hrvatov. Zato so oni posebej zborovali o naklepih glede finančne samostalnosti ter sklenili, da je treba to borbo razširiti tudi med priprostim narodom. Srbi so sicer istega mnenja, kakor Hrvati, glede finančne samostalnosti, toda sklenili so, delovati za-se in ne združeni s Hrvatim. To pa ni za samo stvar tako koristno, kakor bi bilo, ko bi se vsi brez razlike nahajali v enem kolu ter se združeno borili za pravice celokupne kraljevine Hrvaške.

General Cronje na razstavi v St. Luisu.

Znani burski general Cronje bode »razstavljen« na svetovni razstavi v St. Luisu. Ta svoj res senzačen sklep opravičuje Cronje v pismu, ki se glasi: Bojeval sem se za svojo domovino in izgubil vse. Nimam sedaj ne domovine in ne doma. Uničen sem popolnoma, in moja ljuba žena je mrtva. Nimam nikakih pripomočkov in prestar sem, da bi prišel na novo delati in si z delom zagotoviti obstanek. Čemu mi je priborjena slava, ako sem pa nezmožen za delo. Ako pridem domov, me čaka malo zemljišče in orodje. Zame niso ne moji rojaki, ne Angleži storili ničesar in zato sem sklenil sprejeti ponudbo, da še enkrat v zabavo drugih vodim boje, ki smo jih imeli za domovino. Upam, da bode svet razumel naš trud in naše žrtve v zadnji vojski, ako bode videl nastopiti mene z mojimi ljudmi.

Neodvisnost sodnikov na Francoskem.

Francoska vlada je predložila predlogo o preosnovi organizacije sodnijske službe na Francoskem. S predlogo namerava Combes znižati število sodnijskih mest osebno pri visjih sodiščih. Vlada zahteva v ta namen, naj se začasno preklicajo zakoni o neodstavljenosti sodnikov. Framasonsko ministristvo Combesovo ni s sodniki zadovoljno, ker se nočejo ponižati tako daleč, da bi bili vladni rablji. V mnogih tožbah proti kongregacijam so sodniki zavzeli stališče, ki francoski brezverski vladi ni bilo nikakor všeč. Combes ne mara svobode in pravice, marveč rabi silo in surovost, zato hoče odpraviti neodvisnost sodnikov. To nasilstvo zagovarja Combes v poročilu predloge na zviti, hinavski, prav framasonski način: Neodstavljenost sodnikov ni posvečena ustanovitev. Napadale so jo skoraj vse vlade, da so odstavili njim ne ljube sodnike. Monarhija nam je dala ta zgled, ker je konfiscirala neodvisnost sodnikov, česar mi nikakor ne mislimo, ker se gre za to, da se za kake tri mesece odpravi neodstavljenost sodnikov. Neodstavljenost sodnikov je samoočebni koristna pravica, a se jo mora odpraviti, ako to zahteva splošna korist. — Ta korist pa je le maščevanje framasonske vlade.

Preganjanje svobodomislecev v Španiji.

Pod tem naslovom liberalni listi napadajo »reakcionarno« vlado Maurovo, ker trdo stopa na prste »svobodomislecev«. A oni pozabijo povedati, da so ti »svobodomisleci« republikanci in se proti njim postopa zaradi veleizdaje. Kaj bi se zgodilo pri nas republikancem, ki bi delali za odstranitev dinastije? Ali pusti »svobodomiseln« Italija, da se direktno napada svojska vladarska hiša? Tudi nemški cesar bi proti takim nasprotnikom postopal prav po špansko ali pa še hušje.

Ropar Raizuli.

Kakor poročajo iz Washingtona, so se v Maroki izkrcali ameriški vojaki morna-

rice. Iz Tangera pa poročajo, da je sultan zapovedal, naj se izpolnijo pogoji, pod katerimi je ropar Raizuli voljan izpustiti Amerikanca Perdicauca in njegovega pastorka. V tangerski mošeji je pa bilo prečitano sultanovo pismo, ki naznanja, da je sultan odstavil pašo v Tangeru in imenoval za pašo El Haid Barabo, kakor je zahteval ropar Raizuli.

Stavka poljedelskih delavcev v Italiji.

Iz Milana se poroča: Stališče v pokrajinah Novara in Mortara, kjer je pričela generalna stavka poljedelskih delavcev, se je še poslabšalo. Pri nekem spopadu s vojaštvom je bilo 6 delavk ranjenih.

Ogrski državni zbor.

Zbornici je predložil poslanec Nemeny poročilo finančnega odseka o dvomesečnem podaljšanju proračunskega provizorija. Na predlog predsednika bo razprava o tem v pondeljek. Poslanec Varady zahteva, da naj se razpravlja o predlogu o ureditvi plač železničarjem. Ministrski predsednik izjavi, da bo poročilo finančnega odseka o tej zadevi predloženo prihodnji teden.

Škandal v Belgiji?

Bruselj. Trdnjavske vojaške vaje so pokazale, da bruseljske utrdbe niso več rabne ter da nima trdnjava zadosti topov in streljiva, dasiravno je bilo za to vedno mnogo denarja na razpolago. Pričakuje se izpremembe v vrhovni upravi.

Terorizem na Francoskem.

Prostomislici so na Francoskem iznašli priprosto sredstvo, kako preprečiti procesije. Vsak župan ima pravico prepovedati procesije, sklicuje se na besedilo konkordata, da more policija prepovedati obhode zaradi javnega miru. Ker pa nikakor ni pričakovati pri procesijah nemirov, so iznašli radikalni socialisti sredstvo, da onemogočijo procesije. Vladnim županom in prefektom naznanijo, da nameravajo prirediti protidemonstracijo, ako bo procesija. Namesto da bi vladni organi skrbeli za vzdržanje reda pri procesijah, tega ne store ali pa prepovedo procesije prefekti. Po mnenju vladnih pristav so procesije nevarne državi. Vsa podlost je razvidna tudi iz tega, da so v Cienju napovedali socialisti demonstracijo pri procesiji, in ko so dosegli prepoved, so jo pa odpovedali. V deželi svobode strahuje nekaj kričavcev cele občine.

Iz brzobjavk.

Madrid. Kraljica je zapovedala, da naj se bere za kraljico Izabelo, za njenega očeta in sina za vsakega 10 000 maš.

Dunaj. Cesar, ki se 10. t. mes. vrne iz Budimpešte, odide 24. t. mes. inspicirat tabor v Bruck ob Litvi, kjer ostane dva dni. Nekaj dni pozneje odpotuje vladar v Isl. — Rumunski kralj Karol tudi obišče našega cesarja v Ištu, in sicer v drugi polovici meseca julija.

Budimpešta. Pododseka obeh regnikolarnih deputacij sta se zedinila glede finančne nagodbe s Hrvaško in sicer na podlagi Egzersdorfovega poročila, po katerem se delé dohodki Hrvaške in izdatki za skupnost v dva dela.

Budimpešta. »Budapesti Hrlap« poroča iz Beograda, da se ondi ustanavlja republikanska stranka, kateri pripada že 160 odličnih oseb.

Štajerske novice.

Š Umrl je v Selnici ob Dravi g. Fr. Marčič, oče lesnega trgovca gosp. Alojzija Marčiča.

Š Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen radi uboja kočarjev sin Franc Zavec radi uboja v 16 mesečno ječo.

Š Kupčija s človeškimi kostmi v Gradcu. O kupčiji s človeškimi kostmi v Gradcu prinaša »Grazer Volksblatt« senzacionalna odkritja. V graški tovarni človeških odpadkov so našli med kostmi že mnogokrat človeške kosti, katere je tovarna vedno poslala trgovcem s kostmi nazaj. V vsakem slučaju je bila obveščena tudi policija, a značilno za graške razmere je, da policija o tem ni nikdar obvestila državnega pravdnikstva. V soboto so našli med kostmi glavo neke deklice, katere se je še držalo meso. To je povzročilo v Gradcu lahko umljivo veliko razburjenje.

Š Zopet huda ura. Iz St. Jurija ob juž. žel. se nam piše: Dne 8. junija, popoldne od 1. do 2. ure smo imeli tu hud vihar s točo. V okolici vasi Podgorje, Kranjče, Polič in Gorica je naredila toča veliko škodo. Vihar je bil tak, da je izruval nekaj velikih dreves.

Š Tašča ubil. Dne 6. t. m. zvečer je cepil drva umirovljeni orožnik posestnik Anton Požun v Ravnah, občina Pletterje pri Brežicah. Njegova tašča se je ž njim kregala. Požun ji je rekel, naj bo tiho. Tašča je skočila proti njemu, nakar jo je Požun s sekuro udaril na sence, da se je

mrtna zgrudila. Požun je hitel v Reichenburg, da se sam naznani orožnikom, a ker ni dobil nobenega orožnika, je celo noč taval po gozdih in je 7. t. m. ves izmučen prišel h okrajnemu sodišču v Brežice. Požun je šele tri leta oženjen ter je znan kot dobrovoljen človek.

Dnevne novice.

Ljubljana, 10. junija.

Mladeniški shod na Brezjah. Kakor šujemo, prinese prihodnji »Skočijaki list« poziv na vsa župne urade, naj s prižnice naznanijo ljudstvu to romanje in priporoče zlasti moški mladini obilno udeležbo mladeniškega sestanka. Pripomnimo, da se shoda lahko udeležijo ne le člani Marijinih družb, temveč vsi dobri mladenči sploh. Opozorjamo tudi na članek v ravnokar izišli »Bogoljubovi« številki. To vest prinašamo zato, da župni uradi že prej lahko izvrše to oznanilo, preden dobe »Skočijaki list« v roke, ako bi se ta utegnil zakasnit. Ker je do sestanka le še malo časa, je želeli, da se na znanila izvrše čim prej.

Nezaupnica laškim poslancem.

Vodstvo laškega političnega društva »Patria« je radi tega, ker se italijanski delegatje niso udeležili glasovanja, sprejelo resolucijo, v kateri izraža obžalovanje, da poslanci niso odločno nastopili proti vladi in glasovali proti vojnemu kreditu.

»Deutsche Mark am Südmeer«.

Tako se glasi napis neki knjižici, ki sta jo izdala nek O. Schubert-Süttarschen in P. Pogatschnigg-Peinenbach. Dokazuje, da so bile dežele okoli Trsta nemške in da spadajo k »Vsenemčiji«. Če to ni »temeljito«, kaj pa potem?

Žalostna stoletnica. Pred sto leti 24. junija 1804. ob 9. uri zvečer je pogorelo v Kamniku 91 hiš s frančiškanskim samostanom vred. Pogorel je tudi en frančiškan in en delavec. Ko so frančiškani samostan zidali, so stanovali v gradu Katzenberg, ki je sedaj praharna. Slika, predstavljajoča ta požar, se nahaja v stranski podružnici sv. Leonarda v Prapretnem za Kalom.

V vodnjak padel. Utonil je, ko si je hotel kopati noge, 62letni Ivan Maver, ki je bil kolon na posestvu Ferluga, nahajajočem se blizu Kolonije pri Trstu. Ozolu poldne v soboto pred kosilom šel je namreč Maver k vodnjaku, da bi si opral noge, kakor je to delal po navadi vsak dan. Ali takrat prekucnil se je revež v vodnjak, v katerem ga je žena našla že mrtvega, ko ga je šla klicat, naj bi šel h kosilu.

S črešnje padla. Iz Skrbine pišejo: Kmetica Marijana Bunc je šla hitro popoldne brat črešnje; ni bila dobre četrt ure na črešnji, ko se jej veja vlomi in strmoglavi na tla tako nesrečno, da ostane na mestu mrtva. Dasi je bila žena že priletna, to je v 68. letu, vendar jo bodo domači zelo pogrešali, ker je bila še zmirom delavna in skrbna.

Iz Trsta poročajo: Dne 8. t. mes. so na cesti aretirali Adolfa Bianchija, bivšega izdajatelja antisemitskega lista »Il Figaro«. Dalje so še aretirali posredovalca posojil Karola Olinerja. Oba dolži policija, da sta poizkusila izsiliti od baronica Reinelt de narja.

Radi litra vina mu je prerzal vrat. Na ulici so se v Trstu radi neplačnega litra vina sprli 40letni Peter Wagner in 28letni Eigen Svagelj, ki je Wagnerja udaril s pestjo po glavi. Wagner je potegnil krivec in Svagelju prerzal grlo.

V Toplicah pri Rudolfovem je bilo od 1. do 15. maja 36 tuincev, večinoma s Kranjskega; od 15. do 31. maja jih je bilo 60. Domačini še vse premalo cenijo zdravilno moč domačih toplic.

Slovenske novice iz Amerike. Iz Clevelanda se poroča, da je tamkaj v bolnici umrl rojak Anton Somšek iz Gornjih Podbrez na Štajerskem. — Iz Exporta, Pa., javlja rojak, da je tamkaj ponarečil v premogovem rovu rojak Valentin Vavken iz Rovt pri Logatcu. V rovu se je podrla nanj skala, tako da je bil na mestu mrtve. Ravno istega dne se je nameraval poročiti v Bridgeville z gospico Frančiško Dolencovo.

Moravče. V sredo popoldne je v bližnji vasi Čošnjicah nastal požar, ki je uničil kozolec in hlev posestnika Pangreta in eno kočo. Moravska požarna bramba je požar omejila, da ni uničil vse vasi. Zanetili — otroci!

Duhovne vaje morejo opravljati gospodje duhovniki tudi letos pri oo. jezuitih posebno meseca julija, avgusta, septembra in oktobra. Slobodno se oglase za kateri teden koli. Začetek bo redno v pondeljek zvečer ob šestih. — Naslov pri oglasih bodi: Predstojništvo oo. jezuitov.

Smrt pod kolesom. V Kamni gorici je prišla pet let stara hčerka kovača in

hišnega posestnika Janeza Tomana h kolesu, ki se vrtil za kovačnico. Kolo je deklico zgrabilo ter jo zagnalo s toliko silo proč, da je deklica ostala mrtva na mestu.

Ponesrečil je v Radovljici gosp. dr. Rudež. V njegov voz sta se zaletela dva splašena konja. Voz se je prevrnil. Pri padcu si je dr. Rudež zlomil nogo. Prepeljali so ga v tukajšnje dež. bolnico.

Nov most. Deželni odbor je doletil zgradbo novega mostu čez Temenico pri Veliki Loki.

Poštna vest. V Bazovici je dobila mesto poštne ekspeditorice onodtna administratorica Katarina Stanić, v Banjaloki mesto poštne ekspeditorja Jožef Kajfež me istotam. V Dolu onodtna poštna administratorica Marija Lenč. Prestavljene so: prov. poštna pomožna uradnica Ana Lindtner na lastno prošnjo iz Postojne v Spodnjo Šiško in provizorična poštna pomožna uradnica Gabrijele Kamenšek iz Banjaloke v Postojno.

P. Abel sedaj pridiguje v Celovcu.

Shod v Zagrebu. Prihodnje nedelje bo v Zagrebu velik shod za finančno samostalnost Hrvaške.

Vojaške vaje. Dne 7. t. m. je pod poveljstvom zagrebškega divizionarja iml. grofa Orsini Rosenberga prijezdilo v Črnomelj: dva generala, 18 štabnih in višjih častnikov, 41 mož z 38 konji. Zvečer je bila na čast gostom bakljada in mirozov, nato pa koncert pri Lacknerju. 8. t. m. so častniki odjezdili proti Metliki, kjer so prenočili. Nato so odjezdili preko Jaske v Zagreb.

Izseljevanje. Brzoparnik »La Lorraine«, francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna El. Smarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 28. maja in srečno došel v New York 4. junija; vozil je 6 dni 21 ur.

Preložitve poštne urada Laze v Smartno. Poštni urad Laze preloži se s 16. junijem t. l. v Smartno ter se bo imenoval »Smartno v Tuhinju«. Omenjeni urad bo imel, kakor dosedaj, zvezo po poštni vožnji Kamnik Motnik.

Iz trnovske župnije na Notranjskem se nam piše: Trnovska občina še zdaj nima župana. Kakor znano, se je pri zadnji volitvi odstranilo 10 liberalnih odbornikov, ki so tako preprečili izvolitev župana in občinskih svetovalcev. Zahtevali so namreč izmed šestih svetovalcev tri. Pozabili pa so, kako so sami postopali s katoliško narodno manjšino, katero so prezirali pri vsaki priliki. Radovedni smo, kako bo c. kr. okrajno glavarstvo rešilo to vprašanje. — Letina vled zadostnega dežja še precej dobro kaže. Sadja pa bo malo, po nekaterih vaseh prav nič. Bog nas obvaruj nesreče, da si naš kmet opomore.

Ljubljanske novice.

Mašniško posvečevanje se bo vršilo v Ljubljani 9., 12. in 14. julija.

Splošno gospodarsko društvo za prodajo mesa se snuje v Ljubljani. Na večeršnjem sestanku zaupnikov ljubljanskega delavstva je bil izvoljen oasek, ki bo izvršil predpriprave. Na sestanku se je povdarjalo, da je to odgovor na nastope in na izzivanja načelnika mesarske zadruge g. Jož. Kozaka.

Predsednik »Glasbene Matice«, gospod nadsvetnik Anton Svetek, deluje letos že dva jseto leto za »Glasbeno Matico« bodisi kot odbornik, bodisi kot bivši pevec in načelnik pevskega zbora, bodisi kot večletni predsednik društva. Upoštevajoč njegove zasluge za društvo priredi mu pevski zbor »Glasbene Matice« jutri večer p o d o k n i c o.

Novo pokopališče in južna železnica. Prihodnje pomlad prične se — če obvelja sklep občinskega sveta — s pokopanjem mrličev na novem pokopališču. Ker se na železničnem prelazu na Martinovi cesti ravno tako premenjavajo in prevažajo vlaki kakor na Dunajski cesti, in bodo pogrebni sprevidi tudi tu morali čakati po cele četrt ure na odhod vlakov, opozarjamo magistrat že zdaj na ta nedostatek, in mu svetujemo, da nastopi proti židovski tej družbi z vso energijo, da odstrani imenovane ovire tam doli.

Ponarejen denar po 20 vinar. kroži po Ljubljani in okolici.

Nepreviden kolesar. Včeraj popoldne je hlapec Vincencij Demšar na Rimski cesti podrl 4letnega Ernsta Gogoja ter ga lahko ranil na glavi.

Vojaška vest. Poveljnik tretje artilerijske brigade generalni major Anton Wolz je včeraj došel v Ljubljano.

Ljubljanska društvena godba priredi v sredo, dne 15. t. m., v poravnane stroškov za uniforme v r t n i koncert na vrtu »Narodnega doma«. Spored, kateri bo obsegal godbo in petje, priobčimo prihodnjič.

Današnji številki je priložilo upravništvo vojni red, veljaven od 1. maja t. l. Cenjeni naročniki naj blagovolijo pri nabavi raznih potrebščin vpoštevati trdke, koje so priobčile v voznem redu oznanila.

Koncert društvene godbe se vrši jutri, v soboto, v hotelu pri »Avstrij-

skem cesarju«. Začetek ob 8. uri zvečer. V slučaju neugodnega vremena se vrši koncert v nedeljo ob istem času.

Vsenemška del. zveza »Germania« pa njena ljubljanska podružnica »Trutzburg«. Zadržna je imela onidan v kasini svoj letni občni zbor. Kakor pove glasilo te »Trutzburg«, šteje podružnica čez 60 članov. Njeno glasilo je list »Der Hammer«, ki ga izdaja na Dunaju državni poslanec Stein. Program listu je: agitacija za vsenemške (pangermanske) ideje, za »Los von Rom« in nemške delavske kroge v tujih državah, zlasti med Slovani, organizirati. Duševni vodja te »Trutzburg« je seveda tukajšnji protestantovski pastor, letno podporo pa ji daje Kranjska hranilnica, ki ji je seveda »Deutschland über Alles«.

Zidarska dela v Ljubljani. Vled trajno lepega pomladanskega vremena so rasna dela na stavbiščih dozdej povsod znatno napredovala. Zlasti opazujemo to pri zgradbi hotela »Union«, pri poslopju mestne hranilnice i. dr. Pri prvem so zidarska dela dospela do pritličja, pri drugem se izvršuje omet in snazi zunaj in znotraj. Tudi je dovršena že 10 m visoka kupola; lepa bo glavna fačada (v Prešernove ulice), kjer zavzemajo prvo mesto podobarska dela. Na Del Cottovem svetu je vila Lončar Lenarčičeva malodane dograjena, vila Hermine Del Cottove pa osnažena. Na stavbiščih pri sv. Petru so osnažene hiše Sedmakova. Rakovec Črničeva, Iv. Mlakarjeva in vila Cecilije Krekove. Nova zgradba Zverstenjeva hiše je malodane dograjena. Dvoje novih se še gradi. Pred Kolezijo je troje hiš (ena skupna) dodelanih. Na Bleiweisovi cesti je osnažena lani dograjena hiša F. Supančiča, na Danajski cesti so osnažili hišo J. Koutajta in ob Metelkovih ulicah drugo novo hišo S. Treota. Vsa ta poslopja — izvzemši hotel »Union« — bodo to jesen zasedena. Materiala se dovaja na stavbišča v mali meri, česar so stavbniki sami krivi. Izmed novoprogjektovanih poslopj se letos zgradi čvetero v mestu in predmestjih.

Za Vegov spomenik. Dohodek vojaškega koncerta na korist Vegovemu spomeniku znaša 440 K.

Umrl so v Ljubljani: Josip Kopač delavčev sin 2 meseca, Hrdeckega vas. V bolnici: Franc Hribernik, delavčev sin, 5 dni. Franc Seršen, mizar, 47 let. Frančiška Susteršič, kajzarica, 48 let. Marijana Celarec, posestnikova žena, 54let. Rajko Höfler, faktorjev sin, 14 mesecev.

Izseljevanje v Ameriko je te dni preko Ljubljane odpotovalo 51 Kranjcev, 7 Hrvatov in 5 Dalmatincev.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Vid izgubl. V nedeljo, dne 18. okt. 1903, je prišlo več gostov v Delinčevo krčmo v Hruševju, med njimi tudi posestnik Anton Sabec. Prišel je pa tudi tje Jožef Sabec, posestnik iz Hruševja, s svojo hčerjo in sicer je bil ta nekoliko vinjen. Zašel se je pogajati z Matevžem Milharčičem, da bi z njivami menjala. Ker je pa Milharčič izprevidel, da Jožef Sabec v tem stanju ni sposoben za tako kupčijo, je odklonil njegovo ponudbo. Tudi Anton Sabec je bil tega mnenja in je še pristavil, da Milharčič zaradi tega ne menja, ker je on (Jože Sabec) preveč pijan. A ta mu odgovori: »Ti si krava pijanek. Jela sta se pričkati mej saboj Jožef Sabec ponudi mu pest žebljev rakoč, če jih hoče jesti. Tone ga pahne od sebe, nato ga pa Jože Sabec udari s pestjo po levem očesu tako, da je padel Tone s stola na tla in jel bljuvati. Anton Sabec, kateri je že preje na desno oko slabo videl, je po tem udarcu skoraj do cela oslepel, ker so počile notranje kožice očesa in se je ulila kri v levo zaklo. Jože Sabec pravi, da je tisto nedeljo cel dan balinal in da je bil tako pijan, da se na podrobnosti ne ve spominjati. Poklicane priče so izjavile, da Anton Sabec ni tako slaboviden, da bi bil oviran pri svojih gospodarskih poslih, kajti videle so ga med konji hoditi, vpregati in brez voditelja okoli hoditi in da ni izključeno, da Anton Sabec vse to le simulira. Tudi porotniki se niso mogli prepričati o krivdi Jožefa Sabca, zato ga je sodišče zatožbe oprostilo.

Roko pohabl. Rudolf Velikonje, delavec v Zeleznikih, je bil jezen na Franceta Smida, ker ga je pred dvema letoma lahko telesno poškodoval. Vedno je iskal primerne prilike, da bi se maščeval. Dne 3. avgusta 1903 zvečer je šel Smid mimo hiše v Zeleznikih, pred katero je sedel med drugim tudi obtoženec. Na Smidovo vprašanje: »Ali ste večerjali«, odgovoril je nazaj idočemu: »... sedaj si se pa tudi ti navečerjal« ter ga je pahnil s tako silo, da se je nekaj korakov nazaj opotekel. Izvlekel je iz zapasa tudi velik nož. Da bi se Smid ubranil napada, pobral je kamen. Velikonje je skočil v vežo, potem v prvo nadstropje, a Smid za njim. Ker pa svojega nasprotnika ni dobil, vrnil se je v vežo, a tu ga je čakal Va-

lentin Papler z burkljami ter ga udaril po glavi. Nato je pa prikočil Velikanja ter jel z nožem mahati po Smidu, pri tem je dobila tudi Lucija Lotrič dve rani, ko je Smida branila. Poskodbje, katere je dobil Smid, so bile tako nevarne, da so morali Smidu levo roko pri rami odrezati. Ker ima že itak deano roko pchubljeno, postal je Smid povsem za delo nezmožen. Obtoženeo se je izgoverjal s silobranom, o katerem se pa porotniki niso mogli prepričati. Velikanje je bil obsojen na 3 leta težke ječe, poostrenee s postom vsak mesec.

Pri današnjih porotni obravnavi je bil obsojen Franc Prezelj iz Konjic na Štajerskem, tat iz navade, na 7 let težke ječe. Med drugimi tatvinami je ulomil tudi na Kokri, Dovjem in na Stari Oselci v cerkev, kjer je pokradel monštrance in ciborije. Prezelj krade že od 1895. leta nadalje, kadar ni zaprt. Po prestani kazni bude odan v prisilno delavnico. Ko ga je vprašal predsednik sodišča, ali je s kaznijo zadovoljen, je hladnokrvno odgovoril: „Prosim, nastopim takoj kazen.“

Društva.

Vabilo k predstavi, katero priredi „Izobraževalno društvo na Brezovici v nedeljo, dne 12. junija 1904, popoldne bo 3. uri pri „Jakčevcu“ št. 25. Spored: Petje. „Kmet Herod“ ali „Gorje mu, ki pride dijakom v roke!“ Burka s petjem v dveh dejanjih. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 v., III. in IV. vrste 60 v., V. in VI. vrste 40 v., stojišče 20 v. Čisti dohodek je namenjen za društveno knjižnico. Z ozirom na to se preplačila hvaležno sprejemajo.

* **Celjski Sokol** priredi dne 12. junija t. l. veliko veselico v vseh prostorih „Narodnega doma“ s prijaznim sodelovanjem: Celjskega pevskega društva, Slovenskega delavskega podpornega društva, gg. dr. Gvidon Srneca in R. Vrabra. Spored: I. del: Telovadba. 1. Matija Benčan: Alegorija „Slava Sokolstvu“! 2. Člani: Proste vaje. 3. Dame: Vaje s kiji. 4. Gojenci: Vaje s palicami. 5. Člani: Vaje na orodju. 6. Vaditeljski zbor: Vaje na bradlji. 7. Skupina. II. del: Petje. 1. F. S. Vilhar: „Proletni zvuci“; 2. A. Nedved: „Naša zvezda“, poje mešani zbor Celjskega pevskega društva pod vodstvom gosp. dr. A. Schwaba. 3. B. Mendelsohn: „Jesenska pesem“; 4. Rubinstein: „Ponočna rosa na travi miglja“; 5. Schubert: „Ti si ješ kot cvetlica“, poje g. dr. Gvidon Serbec. 6. Rob. Schuhmann: „Popotnik“, poje g. R. Vrabra, član „Vranske Vile“. 7. Iv. pl. Zajc: „Poputnica Nikole Jurišiča“; 8. A. Sohor: „Nočna rosa“, poje moški zbor „Slovenskega delavskega podp. društva“ pod vodstvom g. dr. A. Schwaba. III. del: Godba. 1. Dvořak: „Sokolski viteški pohod“. 2. Ipavic-Korun: „Bodi zdrava domovina“, fantazija po motivih dr. Ipavčevih pesmi. 3. Strauss: „Zakladi“, valček. 4. Komzak: „Damam“, polka. 5. Strauss-Reiter: „Žvižgalec“, iz operete „Pomladni zrak“. 6. Eilenberg: „Kozaki“. Svira „Celjska narodna godba“ pod vodstvom kapelnika g. Koruna. IV. del: Poljub, veselogra v enem dejanju, spisal Rossi. Dejanje se vrši na Laškem. — Režijo vodi iz prijaznosti g. Rafko Salmič. V. del: Ples, pri katerem svira „Celjska narodna godba“. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 50 v., sedelajoči člani narodnih društev so vstopnine prosti. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor telovadnega društva „Celjski Sokol“.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Znižanje cen na angleških in ameriških parobrodskih progah. Angleške in ameriške parobrodne družbe so znižale vsled konkurence Cunrad črte cene za III. razred na 60 in American Linie celo na 40 mark. — Nečak izvršil roparski napad. V Fünfhausu na Dunaju je gospo Hanslik napadel njen nečak, hoteč jo oropati. Gospa je smrtnonevarno ranjena. — Sodnik morilec. Sodnik Maleann v Budimpešti je zasadi v kleti svojo soprogo z svojim kodijažem. Sodnik je na oba streljal ter ju ustrelil. — Nove obleke dobi baje naša armada ter se vrše že poizkušnje, kaka barva bi bila manj vidna. — Redek soprog. V Docciu v Italiji je padla v vodo neka Debiaggi. Njen soprog jo je čakal na nasprotni strani reke. Ko je videl nezgodo, skočil je v vodo ženi na pomoč. On je utonil, njo pa so rešili iz vode.

Poslanec v svinjskem hlevu. Iz Plzna poročajo: V nedeljo je sklical poslanec Fresl v bližnjih Kišicah shod, na katerega je došlo le malo njegovih pristašev, zato pa tem več socialnih demokratov. Ker je Fresl radi tega odpovedal shod, pričeli so socialni demokrati razgrajati. Poslanec je moral pred njimi pobeigniti v neki svinjski hlev, kjer je ostal skrit dve uri. Fresl pa trdi, da ni tja pobeignil, ampak da so ga razgrajali zaprli.

Cerkveni letopis.

Praznovanje petdesetletnice dogme o brezmadežnem spočetju

bode dne 19. junija na Dunaju v največjem obsegu. Dopoldne bode imel dunajski kardinal nadškof dr. Gruba slovesno sv. mašo, pri kateri bode streglo 12 opatov. Popoldne bode pa »Am Hele« pred kipom Brezmadežne pod milim nebom cerkvena slavnost, katere se bodo udeležili cesar, člani cesarske hiše in najvišji cerkveni in svetni dostojanstveniki. Seveda pihajo zaradi tega od jeze liberalni in drugi protiverški listi. Udeležnikov bo nad dvajset tisoč.

Darovi.

Za Vegov spomenik so dalje darovali: Ukrajno glavarstvo v Logatcu 18 K, grof R. Margheri v Ljubljani 10 K, V. Gallé v Ljubljani 10 K, polkovnik Supančič v Zadru 3 K, stotnik Polak na Reki 8 K, ravnateljstvo gimnazije v St. Pavlu 20 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 20. do 30. maja t. l. poslali prispevke p. n. gospodje in društva: Upravništvo „Slov. Naroda“ v listu od 18., 21., 25. in 28. maja t. l. izkazane zneske, skupaj 154 K 76 h; podružnice: ormoška moška 67 K 39 h, šentpeterska moška v Ljubljani 130 K 72 h; Ivan Traven iz Ribnice 10 K, ljubljanski slovenski realci na majnikovem izletu nabranih 6 K 70 h, A. Aškerc v Ljubljani za pokroviteljstvo 50 K, upravništvo „Družinskega Prijatelja“ v Trstu 38 K 70 h, dedič po gospodu Juriju Kopriva, župniku v Salih pri Slov. Gradcu, sporočilo po odbitku pristojbin, 523 K, za „Koledar“ 2 K 40 h.

Vsem darovalcem preserčna zahvala! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonska in brzajavna poročila.

London, 10. junija. V Tokiu so razširjene vesti, da je mej Avstrijo in Rusijo za slučaj, ako Port Artur pade, dogovor. Avstrija bi potem s svojimi gališkimi četami prišla na rusko Poljsko, da zaduši morebitni vstanek Poljakov.

London, 10. junija. Stakelberg, katerega je Kuropatkin odpeljal, da vzemirja hrbet Okove armade, je z 10.000 možmi infanterije in topničarjev zavzel trdna stališča 12 milj od Hajčena v vrsti eno miljo na okolu.

Berolin, 10. junija. V tukajšnjih vojaških krogih sodijo, da Kuroki in Oau sedaj ne nameravata napasti Kuropatkinove glavne moči. Preteklo bo še najmanj 4 tedne predno pride do glavne bitke.

London, 10. junija. Japonskim ogleduhom se je te dni posrečilo priti v Port Artur. Razdeljevali so med Kitajce listke, na katerih so jim obljubovali za pomoč pri japonskem napadu bogate nagrade.

Dunaj, 10. junija. Ministrski predsed. Körber je ozdravel in je prišel danes k seji avstrij. kvotne deputacije.

Celovec, 11. junija. Občni zbor „Kat. pol. in gospod. društva za Slovence“ se je včeraj vršil ob povoljni udeležbi. Bile so živahne razprave, in sprožila se je marsikatera koristna misel. Msgr. V. Podgorc je izborno govoril o gospodarski organizaciji z ozirom na naše posojilnice. Natančneje poročilo sledi.

Genf, 10. junija. Iz Armenije prihajajo poročila o novih turških grozovitostih. Turki so več dni bombardirali in po obupnem armenskem uporu vzeli Geliganzane-Sasuso, kamor se je zateklo prebivalstvo 45 armenških vasi, ki so jih Turki požgali. Tisoče žensk, otrok in starčkov so Turki brez usmiljenja pomorili. Armenski vstaši so se zaprli v Čalurik, katerega zdaj Turi bombardirajo.

Reka, 10. junija. Sumi se, da je ubegli italijanski učni minister Nasi na avstrijskih ali hrvaških tleh. Polcija je tu že poizvedovala.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji sračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebe	Padavina v 24 urah
9	9 zveč.	731,8	18,9	sl. svzh.	obl.	
10	7 zjutr.	733,4	16,5	sl. jvzh.	*	25,0
	2. popol.	732,4	17,6	sl. szah.	*	

Srednja večerajšnja temperatura 18,9°, norm. 17,0°

Dunajska borza

dné 7. junija.

Skupni državni dolg v notah	99,80
Skupni državni dolg v srebru	99,80
Avstrijska zlata renta 4%	118,35
Avstrijska krona renta 4%	99,80
Avstrijska inv. renta 3 1/4%	90,75
Ogrska zlata renta 4%	117,83
Ogrska krona renta 4%	97,20
Ogrska inv. renta 3 1/4%	88,75
Avstro-ogrsk. banč. delnice	18,20
Kreditne delnice	63,50
London vista	289 37 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117,75
20 mark	23,47
20 frankov	12,05
Italijanski bankovci	95,10
C. kr. cekini	11,82

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom na deželi se takoj sprejme
Kje, po é naše upravništvo. 988 5-4

Hiša,

enonadstropna, z gospodarskimi poslopji, vrtom, gozdi, travniki in kavarniškim obrtom z električno razsvetljavo

prodam iz proste volje.

Več se izve pri posestniku.

Skofja Loka, 7. junija 1904

Šink Anton

991 3-3

Spodnji trg šte. 50.

Restavracija pri kolodvoru

v Vižmarjih

se takoj odda v najem

z vsem pohištvom. Poleg hiše je tudi vrt in njiva. 10.6 5-1

Več se izve ravno tam.

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 01

Nastavite povsod ameriško nastavo za muholov

TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh) Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano

največja jednonadstropna hiša

šte. 51 „pri Kraljiči“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20; ustmene informacije se dobe istotam vsak dan od 12. do 2. ure popoldan. 813 28-28

Panorama internacional

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplasti. Naravnim slična potovanja.

Svetovnozgodovinski in patriotični prigodki.

V soboto, dné 11. junija 1904 nepreklicno zadnji razstavní dan

velezanimive razstave:

Ljubljana v l. 1895

nekaj dni po potresu.

Razstavljeno od 12. do 18. junija:

Tretje potovanje

ob

lepem Renu.

Najvišja cesarska, kraljevska, knežja in vaticanska odlikovanja itd.

Odrpto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

Šole in društva imajo znižane cene.

1017 1-1